

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores pundi ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anuone si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetiriile se facu cu pretiu scadutu. Pretiuu timbrului câte 50 cr. pentru una data se anticipa.

ALBINA.

Ese de doua ori in septemana: Joi-a si Domineca; era candu va pretinde imitanti'a materieloru, va esi de trei sep de patru ori in septemana.

Pretiuu de prenumeratiune,
 pentru Austria:
 pe anu intregu 8 fl. v. a.
 diugetate de anu 4 fl. v. a.
 patrariu 2 fl. v. a.
 pentru Romania si strainetate:
 anu intregu 12 fl. v. a.
 diugetate de anu 6 fl. v. a.

TELEGRAMU.

Sibiu, 15 augustu 1873 n.

Episcopulu **Ivaciovicu** s'a alesu astadi deputatu congresualu in primulu cercu alu Sibiuului. Romanu.

Pesta, in 16 aug. n. 1873.

Domnii magiari, ori ce facu, facu din punctu de vedere eschisivu magiaru. Interesulu loru specificu natiunale li este mai pre susu, de tote, mai pre susu si de catu „salus rei publicae.“ Acest'a o marturisescu densii din ce in ce totu mai respicatu si fora nici o reserva. „P. N.“ campionulu principale alu guvernulu si alu partidei sale, tratandu intr'unu ciclu de articli cestiunea arondarii comitateloru, resume ca arondarea se se facea astfel, ca factorii cari pan'acuma au representatu ideia statulu magiaru, si au sustienutu si aperatu natiunea magiara, se aibe influintia de pan'acuma in mesura si mai mare; pricepe influintia d'a organisă si constitui comitatele dupa voia si placerea loru, dupa cum mai bine corespunde interesulu specificu magiaru si propagarii de magiarisare. Cu alte cuvinte: a impartit teritoriulu tierii astfel, ca pretotindenia ei, magiarii, se fia absoluti stepanitori preste ne-magiari.

„Pesti Naplo“ protesta cu indignatiune contra permisibilitatii d'a atinge cestiunea natiunaltatiloru la desbaterea in Dieta a proiectulu de lege despre reorganizarea comitateloru. Ce mai totali sunt fratii magiari si ce naivi ne tienu deni pre noi! Reorganizatiunea se se esecute intru imbunatirea administratiunei publice si — precum adauge „P. N.“ — intru sustienerea si ascurarea essistintiei natiunei politice, adeca magiare, era ce-lelalte popora se taca, se primisca jugulu dupa capu si se-ii porte pre ei, domnii, in canuti'a suprematiei? Ce intiepleti mai sunt magiarii la impartirea colalor!

Deputatii natiunali la desbaterea parlamentaria a cestiunei acesteia vor ave ocaziune a-si casciga merite prin redicarea vocei loru in numele mandantiloru loru si alu dreptatii si a-si salva onorea si auctoritatea de representanti ai poporulu. —

Este in natura unu principiu fundamentale, ca actiunea nasce reactiune, si cu catu e mai mare actiunea, cu atatu e mai mare si eficace reactiunea. Cu catu mai violinte e pasirea guvernulu in contra serbiloru in causa loru bisericesca, cu atatu mai multa energia si resolutiune manifesta fratii serbi intru respingerea atacuriloru nelegali, si toti se alipescu lui Miletiicu cu o incredere ca nici odata pan'acuma. Septemana trecuta serbii din Neoplanta tienura o conferintia natiunala, sub presiedinti'a lui Miletiicu, in care intre alte, decisera cu unanimitate a cere de la ministernu destituirea actualului supremu-comite orasiescu, care „e spre daun'a municipiului si impedece poporulu intru esserciarea drepturiloru sale municipali garantate prin lege“. De am inveti noi romanii dela fratii serbi, energia, resolutiune si loialitate! —

Cestiunea congresulu serbescu inca este unu nodu gordicu pentru guvern, si fiindu ca serbii, fora deosebire, preotii casi mirenii, nu permitu nici o ingerintia nelegale a guvernulu la alegerea de patriarchu, patrioticulu guvernulu asculta de suatulu diariulu Reform si are de cugetu ca, daca serbii nu vor parasi tienuta loru de pan'acuma, va denumi elu prin MSA imperatulu pe patriarchulu biserice gr. or. serbesci, pentru ca — dise amintit'a foia — interesele politice mai nalte — adeca magiare — nu permitu ca unu barbatu cu sentimente contrarie nemulu magiaru se ocupe o demnitiate atatu de importante si influentie ca a patriarchulu.

Vomu vede, pana unde merge cutesanti'a orba si nelegala a guvernulu, caci prin acesta eventuale denumire ar

palmu si canonele bisericii si legea creata de elu insusi. —

Ocuparea veduvitului scaunu episcopescu gr. cat. de Orade, inca da destula ansa foiloru magiare, d'a se intrece in zelulu loru natiunala magiaru, recomandandu fie-care guvernulu câte unu „loialu“, „bunu patriotu“ si „filo-magiaru“ pentru demnitiate de episcopu in acesta diecesa atatu de bogata. Una foia nesciindu pre cine se recomande, dise ca, ori cine se va denumi pentru acestu „grasu oficiu bisericescu“, numai patriotu si bravu ca *Olteanu* se fia! Bravo!

Paris, in 1/13 augustu 1873.

(Reconciliatiunea Orleanistiloru si a Legitimistiloru; conjuratiunea monarchiei europene contra Republicei.) Et quid nunc? Ce va fi acuma, dupa ce cele doue linii ale Burboniloru din Francia se fusionara si impacara, seu mai corectu vorbindu, dupa ce lini'a mai tenera, (Orleanistii) si nega politic'a traditionala si se supuse celei mai betrane (Legitimistiloru), cu carea forte lungu timpu s'a totu dusimanitu si certatu? Succede-va Monarchistiloru a redica tronulu muceditu in Francia democratica si republicana, si a urca pe elu unu rege in persona lui Henricu alu V.? Si daca va succede redicarea tro ului, in contra vointiei tierii, ave-va alu durata, seu Francia va inscena o drama mai crunta si infricosiata de catu fuse acu trei ani nefastulu resbelu franco-nemtiescu? Aceste intrebări preocupa publicistic'a europena in generalu, era cea francesca cu deosebire.

Intrég'a Francia si intrég'a democratia este cuprinsa de cele mai infocate friguri, de frigurile unui resbelu turbatu pe morte si vietia alu duoru principia, alu Democratiei contra Reactiunei. Acestu resbelu l'a planuitu diplomatia europena reactiunaria, conjurata contra Republicei carea ca fenicele se redica din cenusa sa, si numai prin intrigele diplomatiei a

potutu reesi fusiunea celoru doue familii pretendinte de tronu, pan' acuma dusimane de morte un'a alteia. Intrigele in sa sunt tiesute cu una maestría adevratu diplomatica, in catu lumea nici n'ar poté crede ca, fusiunea din cestiune, seu mai bine dicendu, subordinatiunea unui pretendinte celuia laltu, este fetulu conferintieloru secrete ale curtiloru europene, mai vertosu in sa a celoru din Berlinu si Petropole! Daca in sa scrutamu mai de aproape caus'a intemplamenteloru, atunci nu ne vomu mira, ca asia de iute succese acea fusiune intre pretendintii de tronu. Inca dela instalarea Republicei conspira diplomatia europena cu Monarchistii din Francia contra libertatii si democratiei, era septemana trecuta ambasadorele Rusiei enuncia ca Carlistii, adeca Monarchistii din Spania ce pora resbelu in contra Republicei, se se considere de parte beligerante, pre basea conventiunei de Geneva, si deci poterile europene potu se tramita ambulantie la fruntaria Spaniei pentru ajutorarea celoru vulnerati dintre Carlisti! Precandu numit'a Conventiune se referesce numai la resbele internatiunale, respicatu si espresu dispunendu unu articulu din ea, cumca ori ce felu de ambulantie ale poteriloru straine in favorea uneia seu alteia din partile ce pora resbelu civile, ar fi o flagrante violatiune a dreptulu internu alu unui poporu! Apoi au nu si Anglia cea multu laudata pentru liberalismulu ei, au nu si ea conspira cu Carlistii din Spania contra Republicei, dandu-li arme si munitiune? Tote cele ce se intempla in Francia in contra Republicei, se facu in contielegere cu potentatii europeni, si cu ajutorulu aces'ora. Si incuragiatu de Reactiunea europena dechiară Broglie, presiedintele ministeriului lui Mac-Mahon, ca de la 24 maiu in cocia s'a inceputu resbelu intre Radicalismu, adeca Republica, si Monarchia, si se va continua pre vietia si morte.

Ei bine; fusiunea intre cele doue

FOISIORA.

Lupt'a pentru essistintia.

Luptele se mai facu si pentru ore care obiecte necesari, utile seu placute, caci fiere animalu este unu egoistu perfectu si mata a trai bine si a se intinde in detrimentulu altuia.

Cine dar reusiesce si ese triumfatoru in asta lupta? Nainte d'a raspunde la cestiune, trebuie se luamu in considerare doue legi ale naturei spre a intielege rezultatulu luptei.

Prim'a lege este a ereditatii. Ea se raporta la acestu faptu, ca intr'un modu generalu copiii semena cu parintii seu cu mosii lor si mostenescu din calitatile seu defectele lor.

A doua lege consta in aceea, ca deca copiii semena cu parintii lor, ei nu le sunt simtiti si ca copiii acelor'a si parintii nu sunt simtiti intre densii, adeca n'at toti aceasi calore fisica si morala.

Asta a doua lege se numesce legea diferentiatii seu a variabilitatii. Intr'adeveru destulu o aruneatura de ochi spre a se convinge cineva, ca nici unu individuu nu este intru tote asemenea altuia din aceasi specie, si nici unu copilu nu semena parintiloru sei intr'unu modu absolutu prin forma si dezvoltarea corpului, prin poterile fisice si morale, prin talente naturale; si acest'a se vede mai multa la omu decatu la animale.

Animalele alérga in tote partile, vené-

dis, pandescu, spionedia si din tote aste combinatiuni resulta o concurentia, care nu e altu ceva decatu lupt'a pentru esistintia.

Se intielege ca asta lupta trebuie se fia mai puternica intre individi de aceasi specie, seu celu pucinu tienendu de specii vecine, pentru cuventulu ca aste animale se intenescu p'acelasi teremu si ca intre densele concurentia trebuie se fia pre activa, spre es. lupt'a paseriloru de preda intre densele si intre galinacele cu cari se nutrescu. Lupta fora mila, caci pretutinden unde unu individuu ia locu, unu altulu trebuie se ceda.

Prncipal'a cauza a acestei lupte este, fora indoiela, nutrimentulu, in sa nu este numai acest'a; lupt'a se face si pentru tote conditiunile de esistintia in generalu, pentru totu ce tiene de vietia.

Natur'a, o mai repetimu, in marea ei prevedere a combinatu creatiunea cu destructiunea, ca se se compenseze iute ele reciprocu. Dar deca individulu este fragilu, specia este fecunda, s'a potutu dice cu dreptu cuventu ca *individii sunt muritori; specia e nemuritoria.*

Nu avemu nevoia se ne intrebamu, eari sunt obstacolele cari se opunu la liber'a dezvoltare a specieloru animale.

Ele sunt multiple: Mii de oua peru mai nainte de a fi fecundate, altele dupe fecundatiune; pe langa animale cari urmarescu se manance ouele altor'a, sunt altele cari pandescu miecele animale candu nascu si le distrungu; câte alte circumstantie nefavorabile dezvoltarii si inmultirii lor se adaugu la acestea si cu

catu sunt mai tinere, cu atatu vietia lor este mai in pericolu. Cu tote astea unu mare numeru de individi din fie-care specie triumfedia de nenumeratele pericole ale junetiei si ajungu in etatea adulta; atunci ei potu singuri se-si caute nutrimentulu.

Agentii esterni, aerulu, ap'a, nutrimentulu, locuintia, natur'a pamentului si clim'a, essercita o influentia puternica asupra dezvoltarii si modificarii animaleloru; d'aceste medilóce s'au servitu crescetorii viteloru si au produsu felurimi de rase de animale. Ereditatea si variabilitatea se limitedia reciproc: cea d'antaiu sustiene specia, cea d'a doua sustiene principiulu renovatiunii in natura.

Neegalitatea calitatiloru individeloru, luati in parte, are o forte mare importantia in lupt'a despre care vorbimu. Este evidentu ca victoria va fi a acelor'a cari se distinguu printr'o calitate utila la lupta, fie vorb'a d'o mai mare perseverantia seu de ori ce alta proprietate folositoria. Dupa cum circumstantiele esterne variédia, calitatile cele mai diferite potu deveni favorabile. Individii favorisati vor conserva vietia lor in mai mare numeru; pe candu toti ceialalti vor peri, ei se vor reproduce, si trasurile loru principale se vor transmite la urmasi. Astfelu calitatile se transmitu din generatiune in generatiune si raa' urmatória devine prin lupta superióra celei precedinte sub multe raporturi.

Precum se lupta individuu cu individuu, asia se lupta si societati de specii diferite seu d'aceasi specie, precum furnici cu alte furnici, societati de albine cu alte albine.

Plantele in sa se vatemala unele p'altelu candu se intalnescu pe acelasi teremu, cautandu acelasi nutrimentu. Efectele luptei se manifesta in fecunditatea si vitalitatea progenituri atatu in regnulu animalu, catu si celu vegetal. —

De la animale si vegetale se trecemu la omu. De cum se nasce, omulu este intr'o lupta permanenta pentru esistintia sa atatu cu elementele naturei catu si cu societatea in care traesce: primulu tipetu de durere ce scote copilulu simtindu aerulu in plamani, candu incepe a respira, este primulu semn alu luptei.

II.

Acelesi legi cari sunt in vigore la animale, domnescu si asupra vietiei omului, cu tota actiunea perturbative ce inteligentia sa arunca in natura. Si aci gasimu o lupta continua pentru esistintia, care nu este mai pucinu inversunata si mai pucinu ostentioa de catu la animale.

Omulu primitivu, голу, fora arme, fora experientia, se lupta cu elementele naturei, cu animale feroce, cari i disputa preda. Intr'acestu lungu resbelu; aspru, desperatu si cruu, tote avantajiele erau din partea naturei, si cu tote acestea omulu triumfa pentru ca puterea spiritului, de si necultivat, i venia intr'ajutoriu.

Antaióle trebuintie simtite, trebuintiele mancarii, arma pe omulu primitivu cu unelte grosolane de lemn, de petra, de feru, in lupt'a sa pentru esistintia, cu cele-alte ani-

partide pretinzând de tronul a succesu, atrebarea acu este că, succede-va redicarea unei monarhii concrete? Căci Bonapartistii declarară prin organulu loru oficiale „Ordre“ cumca Francia nu pôte fi decâtu: séu Imperatia, séu Republica, Regatu in sa nici odata, „adeca séu ei stepanitori séu totu poporulu! Acésta declaratiune este unu solenu protestu contra Orleanistiloru si Legitimistiloru si — consalatiunea Republicaniloru, căci aceste două partide fuzione foră Bonapartisti nu potu face o majoritate in Adunarea natiunala pentru a proclamá Monarchia regale. Dar sé supunemu că Henricu alu V. se va sui pe tronul, cum va ratificá apoi tier'a fatal'a conclusiune a Adunării proclamatórie de Monarchia? De securu că prin unu puternicu: Nu, si va proclamá solenelu Republica; căci poporulu francesu, mai vertosu de candu vede cu ochii conjuratiunea monarchistiloru, este resolutu pentru Republica si uresce Monarchia si intregelu clerulu catolicu; elu accepta resbelulu declaratu de ministrulu presiedinte, in numele Reactionariloru si despotiloru europeni, si se va luptá pre vietia si mórte!

G. M.

Beellu, in iuliu.

(Nu s' de mirare că ne persecuta contrarii nostri avitici, candu si unii dintre ai nostri, si chiar dintre conducatori poporulu na persecuta si inca intr'unu modu profanu.) Este cunoscutu onoratu publicu, cumca in cottulu Bihorulu, cottu in precumpenintia romanu, limb'a romana inca nu e introdusa de limba oficiale comunala. Reuniunea politica a romaniloru din cottulu acest'a deci in adunanti'a sa dela 18 noiembrie 1872 emise din sinulu seu o comisiune, pentru elaborarea unui apelu in caus'a introducerii limbii romane de limba oficiale in administratiunea comunelor romane. Totu in acia adunanti'a s'a emisu pentru fie-care cercu administrativu din cottulu nostru câte unu „comitetu cercuatu“, cu scopulu d'a face pregatirile necesari pentru realizarea dorintiei comune. si folosirea dreptulu nostru garantatu prin lege. Acestu comitetu avea deci a comunica si aplicá amintitulu apelu si a se consultá cu intieleginti'a si fruntasii din senguratele comune, indemnandu omenii pretotindenti a lucrá cu totii intru realizarea intentiunei Reuniunii. De membru uniu atare comitetu — pentru cerculu Beellulu — sum si eu subscribulu alesu.

Dupa constituirea comitetulu, dlu Ioane Capitanu, ca presiedinte convocá pre dia de 16 iuniu preotimea si membrii repre-

sentantiiloru din comunele apartinente notariatulu cerculu de Comanesti, in Hasi-masiu. Adunandu-ne aci in localitatea scolei, veduramu reprezentate tote comunele cerculu, afora de Comanesti, unde pastorirea turmei e incrediuata preotulu Nic. Stanu carele numai elu seuguru cu judele primariu a venitu la adunanti'a. Presiedintele cetindu si splicandu apelu, poporulu era asia de insufletitu, încatu decretá cu unanimitate limb'a romana de limba oficiale in tote comunele. Subscribulu facendu protocolulu, am rogatu pre toti preotii si judii com. se-lu subscrie si intarésca fiecare cu sigilulu loru oficiale. La acest'a preotulu Stanu — unu deobligatu servu alu notariulu Helnapy — pentru coneventi'a acestuia in privinti'a relatiuniloru intime ce intretiene cu muieru sa — mi reflectá că pre judele din Comanesti sé nu nu-lu provocu, căci elu nu se invoiesce la decretarea limbii romane de limba oficiale. Dupa finirea actulu importantu acestu retacitu parinte in mania sa asupra mea me apostrofá, in cas'a ven. parinte Paulu Papp, si in faci'a mai multoru st. persone cu nescie spresuni murdarie, a caroru reproductiune bunacuvinti'a n'o permite. Ansa ia aceste degradatórie spresuni — ce le comunicu sub 7. ou. Redactiuni (ne ingretiosiamu de ele. Red.) — i-a datu enunciatu mea că: „Toti acei preoti, cari nu conduc spre bine poporulu, nu merita prescur'a romanulu!“

Prin acésta antinaturalu si spurcatu portare parinte Stanu vre sé dobendésca grati'a notariulu magiaru Holnapy, căci la acest'a i se face deminētia si la elu i se face séra, farmecatutu fiindu de soci'a lui.

Destulu de tristu că unu preotu romanu pentru placeri sensuali — pre cale nepermisa — lucra in contra poporulu; căci daca elu la alegerea de notariu nu falsificá siedulele de votisare, nu Holnapy, ci unu bunu romanu se alegea asta primavéra de notariu cerculu in Comanesti; s'a facutu in sa sluga buna notariulu magiaru si sclavu — notarescu. —

Gavrieta, inv.

Agnita, (Trannia,) in iuliu 1873.

Abusuri si nelegalitati comise in Archidicesa din partea unor'a din Cleru.

Nu este datin'a nōstra a seduce si a dá on. publicu cetitoriu informatiuni false despre faptele, cari se comitu si s'au comis din partea unora din clerulu nostru credintiosu; nu am avutu nici avemu intentiunerea, de a dejeti pe cineva si a-lu invinovat pre nedreptulu, ci suntemu si am fostu acia, carii pre carari licite si legali ne-am opusu ori si unde fora nici o ofiela nelegalitati si vitialoru comise, combatendu-le cu argumente tari si

neresturnavere, pre calea prescria de lege, cu acelu petitu adesea poftoritu: „ca si in protapresviteratulu „Agnitei“ — care cuprinde scaunulu Noerichulu, alu Cinculu-mare si o parte din comitatulu Albei-superiore — se se aléga unu protopresviteru definitivu dupa tenorea statutulu organicu si se se introduca tandem aliquando era dreptatii si legalitati in causele nōstre bisericesci-scolari si fundatiunali in intielesulu legiloru positive pentru noi toti obligatorie, esiendo odata din urgisutulu si nefericitulu provisoriu antistatutariu, care ca atare nu se aflá indemnatu a se supune definitiveloru legi bisericesci. —

In zadaru au fostu si este tota drept'a nōstra stradiuntia, căci ven. Consistoriu archidicesanu inca din anulu 1869 incoci a procesu facia cu tractulu nostru intr'unu modu forte superioru si vitregu, încatu vocei nōstre pan'acuma suprimate, trebuie sé-i dámu expresiune. —

Spre comprobarea celoru afirmate, vom încercá a dá unu rapo tu fidelu si exactu, in modu citu se pōte de obiectivu si in ordine cronologica despre cele mai principali fapte prin unii din cleru cauzate in dau'a tractulu, a bisericii, scolei, poporulu si clerulu nostru credintiosu. —

Constatámu că in lupt'a nōstra portata de la anulu 1869 incoci in modu apertu, tote otaririle ven. consistoriu arch. referitorie la causele nōstre tractuali si locali sunt aduse sub Presiedinti'a *Preocupiósei Sub Parintelui vicariu archidices. si archimandritu Nicolae Popea*, — pentru a carui redicare pre scaunulu vacante metropolitanu se încorda „Tel. Rom.“ si „Ungarischer Lloyd“, cu atata emfaza, fortia si lauda vana, pare că sunt ambii doi deochiati. — care asiadara directe ori indirecte a contribuitu si contribuesce, forte multa la miser'a nōstra stare exceptionalu, potemu dice fora asemenea.

Preocupiósi'a sa, parintele vicariu arch. si archimandritu Nicolae Popea, de unu indelungatu timpu incoci a administratu protopresviteratulu nostru in două ronduri, cu pucina intrerupere. —

Facendu-i acésta administratiune ingreunare in oficiulu seu, vedemu, că in loculu seu denumesc de adm. protopopesu pe preotulu din Noerichiu, Grigoriu Maieru, unu omu fora cualificatiune teoretica, fera insusiri eminenti, care nici norm'a cea vechia n'a absolvat'o si fora e merite pre terenulu bisericescu si scolariu.

Despre activitatea acestoru protopresviteri si deosebit'a loru harnicia, precum si despre meritele lor din acésta perioda, nu vorbesce nici unu monomentu viu, nici o scol'a si nici o bisericu, asia încatu noi nu potemu inregistrá nici o fapta complinita spre mari-

rea bisericiloru si scoleloru nōstre tractuali. —

Administraturulu Grigoriu Maieru cu saraciele lui de sciintie si cunoscintie, comitiendu grele deliote in administratiunea tractulu nostru, vedemu c'i-si pierde si mananca domni'a — care l'a fostu ingamfatu pre tare — ca tieganulu biseric'a.

Ven. cons. arch. nainte caruia a venitu aretarile despre faptele comise in detrimentulu tractulu nostru, cercetandu treb'a, prin conclusulu adusu in 6 aprile 1865 sub nru 230 consist. din motive forte ponderose a destituitu pre parintele Grigoriu Maieru, din administratiunea acestui tractu, incredintindu preotulu celui tineru, Ignatiu Mandocea din opidulu Cinculu-mare, care, superbu de acestu postu onorificu poste, asteptate doben-ditu, s'a naltiatu pre tare, pentru ca in atatu uniu mare cadéu si pōta cadé, ba in urma deveni, predomniu de patim'a lacomie si betiei, unu omu neuferibilu, care tractá preotimea tractuala ca pre nisce servi supusi lui si nu aflá margini in potestatea lui incredintiatu si nici avea temere de Ddieu si de ómeni, comitiendu fapte vatemat�rie de moral'a crestinesca, cadiendu, pre cum diserau in urma si in vitiulu betii, care in finea lunei novembri 1869 i-facu fine scurtei si primiesiósei domnie; căci, voindu elu spre o serbatore legata a calatori la „Halmagiu“ sé faca o candidatura, care, dupa lege, ne-tienendu-se acésta comuna de tractulu nostru, s'a competatu protopresviterulu Ruppei, (Cohalmulu) si nu lui I. Mandocea, — in valea „Rodbavulu“, una diumetate de — óra departare de Cinculu-mare, in beti'a lui cea cumplita si inpusca faci'a, si-si sfarmá cea mai mare parte din falc'a cea din josu si două degete de la mam'a stanga pentru totu deuna, încatu este forte uritu diformatu din afora, era pronunsierea lui e astfelu de respingetoria, încatu aspectulu si audiulu lui te ingretiosieza.

Mutilarea si beti'a acest'a, deca s'ar observá strinsu sautele canone, cu care bucina, astadi multi in lume, pre basea can. apost. 23 si 42 ar fi trebuitu sé involve delaturarea din functiunile preotiesci. —

Dupa caderea acestui administraturu protopresviterale, care nu pōte aretá nici o fapta seversita in favorea binelui comuna tractualu scolariu si bisericescu, vedemu tractulu nostru era ocupatu prin parintele protosinelu Nicolae Popea, care viniá câte odata pre anu cu grab'a in visitatiune canonica dintr'unu satu intr'altulu subscriendu protocollele botezatorulu, mortiloru si socotelele anuali asia precum le aflá, fora multa censurare, încatu nici despre activitatea acestui postoriu protopresviteru nu avemu de a in-

male mai selbatice si mai puternice de câtu densulu.

Si la ómeni, ca in tota scar'a animala, mobilulu principalu alu luptei fu nutrimentulu.

Apoi deca in lumea animaleloru alimentati nea nu este exclusivu sengurulu objectu alu luptei, si mai pucinu insocietatea umana nu putemu considerá fōmea ca sengurulu mobilu alu luptei pentru essistintia. Aici inca luptele cele mai sangerose se facu pentru posesiunea unei fiintie adorate.

Schiller justifica pre bine cele două mari resorturi ale umanitati: „Asteptandu ca filosof'a sé mantiena intregulu edificiu alu lumii, ea se sustine prin mobilulu fōmei si alu amoralui. Fōmea si amoralu sunt principalele cause ale luptei.“

Gratia innaltei positiuni a omulu, se mai adaogu multe alte lucruri cari facu parte din medilócele sale de essistintia; cu câtu gradulu de cultura este mai naltu, cu atatu, pe langa strictele necesarie ale essistintiei, se adaoge o multime de accesorii. Asia vedemu interesele cele mai diverse, atatu materiale câtu si morale, intrandu in jocu, si pre omu luptandu se pentru o idea pentru o opiniune, nu cu mai pucina perseverantia, de câtu pentru pana de tote dilele.

S'au vediu in anticitate multi barbati illustri, cari s'au luptatu in tota vietia loru ca sé faca sé triumfe o idea ce au crediut'o ei folositoria umanitati: esista asemenea si in societatile moderne barbati distinsi, devotati binelui publicu, cari se lupta, si se lupta

cu perseverantia, pentru o idea, pentru o credintia, cu tote obstacolele ce intempina.

Si precum in lumea animaleloru celoru de aceasi specie séu de specii apropiate se lupta cu mai multa violentia, pentru ca cauta acelesi medilóce de a trai, asemenea si in societatea umana luptele cele mai crancene se facu intre ómeni cari au aceasi meserie, aceasi specialitate, cari prin urmare cauta aceleasi medilóce de esistintia.

Feluritele medilóce intrebuintate spre a ajunge la acestu scopu constituie aceea ce numimu *concurrentia*; ceea ce la poporale barbare se face prin violentia si amoru, la poporole civilizate se facea prin *concurrentia*.

In toti timpu si in tote locurile omulu s'a supusu totu de un'a ori celui mai puternicu ori celui mai avutu, ori celui mai invetiatu, ori celui care a avutu alte calitati super iore; acésta s'a vediu de la inceputulu societatiiloru primitive.

Asta lupta continua, durerosa sub mai multe raporturi, pōte in adeveru sé intristiedie pe ori ce filantropu, dōra pentru acésta trebui-va sé dorimu a-nu mai fi lupta? De securu că nu.

Ce ar fi vietia fora lupta? Eta ce dice unu filosofu modernu in privinti'a acésta, si cu dreptu cuventu: Suprimati lupt'a vietiei, nesicurantia scopulu, posibilitatea nenorocirii si a ruinei, si redicati totu odata silintiloru omu lui celu mai mare boldu.

In acelasi timpu tota activitatea ar lancedi, s'ar stinge sentimentulu propriei sale fortie, de unde resulta sensatiunea placerei si a bucuriei ce simte cineva d'a fi.

Vietia ar curge intr'o monotonia uricioasa, fara atractiune, asemenea miscariloru unui orologiu, pentru că totu ce se intempla ar fi cunoscutu de mai nainte. Dara tocmai multiplicitatea posibilitatiloru, séu cum se dice, a intempariloru, face bucuria vietiei, si astfelu casurile nenorocirii nu sunt de câtu conditiunile necesare cari prepara realizarea fericirii.

Ne am reconciliá inca mai mulu cu acésta lupta, deca vomu mesurá mai exactu consecintiele sale. Gasimu atunci că, precum in concurrentia comericiulu si a industriei adeverat'a superioritate in materia si in spiritu castiga totu deun'a pana in sfersitu victori'a, asemenea si pe teremulu mai naltu, ori care ar fi exceptiunile isolate, binele triumfédia in contra reulu, adeverulu totu de un'a ese la lumina, si dreptulu venane dreptu.

Sé venimu la lupt'a poporaloru si a raselor. Precum se luptá individu cu individu de aceasi rasa séu de rase diferite, asemenea se lupta si unu poporu cu altulu pentru esistentia loru nationala si politica.

Studiulu comparativu alu raseloru speciei nationale si politice umane este o sciintia noua, si in epoc'a de facia antropologistii se ocupa cu seriozitate despre raporturile raseloru intre densele, urmariundu filatiunea loru in intunereculu timpuriloru, cercetandu pana la ce punctu legile naturei gasescu aplicatiunea loru pe teremulu istoriei si alu politice, căci éta unu faptu ce nimeni nu pōte negá: destinele poporaloru sunt subordonate la două cause cari essercita o influentia pu-

ternica nu numai asupra vietiei materiale, dar inca si asupra vietiei intelectuale si morale:

1. Natur'a pamontulu, clima'a si positiunea geografica;

2. Genulu innascutu si obiceiurile traditionale ale fie-cariu rase.

Istoria poporeloru primitive, a poporeloru numite selbatice ne presinta essemplu de mare interesu in asta cestiu.

Istoria generala, care totu odata este istoria civilizatiunii, pucinu s'a ocupatu cu aceste popora, si totu ce scinu despre denel, este in realitate o concu ista a sciintiloru naturale, a *antropologiei*; cele mai multe dintr'aceste popora nu ne sunt cunoscute de cea de la descoperirea lunei noue, a Americii, Australiei si a insuleloru din oceanulu pacificu, adeca de 2, 3 séu 400 de ani celu multu, si n'au devenitu obiectulu cercetariloru scientifiche, de câtu candu s'a vediu cu mirare sōrtea tragica ce ii-a ajunsu.

Candu, pentru prim'a óra, Europozii calcaru pe continentulu Americii de nord, ajunsera in Australia, Tasmania si in nemeritate insule din Oceanulu pacificu, tote aceste tieri erau locuite de ómeni veseli si satorosi; d'atunci aste glōte au disparutu cōrepediciune intr'adeveru spaimantatōria.

In insula Van Diemen (descoperita in anulu 1640) nu e multu timpu de candu a muritu ultimulu indigenu. Peste pucinu vomu pōte dice totu asia si despre populatiunea continentulu australianu. Ce au devenitu merosele órde de ómeni posii din America

registra nci una fapta pentru binele acestui tractu, unde este si a fostu din partea clerului. nu scimu din ce semnu de recunoscintia, alesu de deputatu atatu la congresulu nostru metropolitanu catu si sinodulu archidiecezanu. —

Cu introducerea constitutionalismului bisericescu in provinci'a nostra metropolitana gr. or. se facu era schimbare in administratiunea protopresviteratului nostru, din cauza ca p. protosincelu Nicolae Popea, alegendu-se din partea sinodului arch. in sedintia IX. din 27 aprilie 1870 de asesoru in senatulu strinsu bisericescu si denumindu-se de Excelentia Sa parintele Metropolitu, acuma in Domnulu repausatu de vicariu archiepiscopescu, trebuu era se depuna administratiunea tractului nostru. —

Prin circulariulu din 13 iunie 1870 nr. 51 prot., a conchiamatu sinodulu protopresviteralu pre 21 iuliu 1870 in Nocrichiu, spre a se potu prim'a data organisa acestu tractu in modu definitivu pre basea statutului org. — In acestu sinodu s'a alesu scaunulu, comitetulu si epitropia protopresviterala. — Comitetulu protopresviterale a tinentu numai decatu sedintia pentru scrierea concursului in sensulu statului org. spre a se ocupu si postulu de protopresviteru in modu definitivu, — firesce totu sub presiedintia vicariului archiepiscopescu.

Saltamu de bucuria ca dora acuma vom esi odata din provisoriumulu, celu multu urgisitu, si aveamu dreptu la acesta sperantia.

Dorere insa si era dorere, ca concursulu scrisu in „Tel. Rom.“ a fostu asia de lacsu, incatu pre basea acestui concursu au fostu indreptati a competu la postulu de protopresviteru si normalisti, precum este Grigoriu Maieru, preotulu din Nocrichiu si alti individi necalificati, si nu numai aceia, carii se adu indreptatiti in intiesulu statului org. Astufelu de lucru noi nu l'am tinentu si nu-lu tinentu compatibilu cu legea si cu pozitanea presiedintei comitetului protopresviteralu de atunci — ast'a este convingerea noastra de la care nu ne potemu abate in] respectu cu aceia ce au urmatu mai tardiu. —

Multi vorbia inca pre atunci, ca concursulu s'ar fi scriesu apriatu cu acelu scopu ca multu doritulu si placutulu fostu adm Grigoriu Maieru se pota concurge la acestu postu insemnatu, din care pentru rusinea ce a facutu tractulu si nu numai de flori de maru fu desistitu in anulu 1865, chiar prin venerab. consist. arch. dupacum am aretatu mai susu. —

Pre 29 septembrie 1870, se conchiamu sinodulu protop. inmultitu in opidulu Agnita, centrulu tractului nostru era sub presiedintia p. vicariu arch. Nicolau Popea. — Dintre

candidati seu competinti au capetatu voturi ambii fosti administratori Grigoriu Maieru si Ignatiu Mandocea, precum si Nicolau Prosteanu teologu absolutu, juristu absolutu, prevediutu si cu essamenulu de statu judicialu teoreticu, si cu cele mai eminente atestare despre calificatiunea lui teoretica si practica.

Dorere insa, ca alaturea cu acestu candidatu eminentu, s'a admisu si cei alti doi suspinai administratori protopopeaci, carora a buna s'ema nu li s'au datu voturile pentru naltela loru sciintie.

Dupa alegere substernendu-se actulu electoralu la ven. consistoriu arch. aveamu buna garantia in venerabilulu acestasi ca aflandu-se la naltimea misiunei sale, fora predominare de patime si in intiesulu §lui 53 astatut. org. va intari de protopresviteru definitivu pre celu mai calificatu dintre cei alesi, ori deca nu vor fi intrunitu neci unulu din cei trei candidati calificatiunea de lipsa, ven. acela si va respinge intregu actulu electoralu si va decide noua descriere de concursu amesuratu legei, ca se nu pota competu la acestu postu si individi necalificati dupa lege. — Noi asia scimu, ca in dreptulu de intarire se cuprinde si dreptulu de respingere. —

Ce se te miri!!! —

Ven. cons. arch. sub presiedintia p. vicariu archiepiscopescu N. P. si totu odata protopresviteru alu tractului nostru, in sedintia s'a din 19 novembre nro 936—1870 pre basea actului de alegere denumese acuma a doua ora, eu ignorar ea decisulu acelu asi ven. cons. arch. din 9 aprilie 1865 nro 230, pre preotulu din Nocrichiu de nou administratoru protopopescu, er pre candidatulu Nicolae Prostenu, celu mai calificatu competintu, pre basea canonului 10 sardichianu ca ne aptu lu respinge. —

Frumosu lucru! —

Acestu actu, dupa a noastra modesta parere, pre basea legei nu pote se fia fostu exactu, si de aceea unu numeru insemnatu de comune, prin mai multi deputati ai sinodului protop. au insinuat si predatu contra acestei otariri unu recursu colectivu motivatu la ven. cons. metropolitanu. —

Acestu actu de denumire a lui Grigore Maieru de adm. protop. ne a indignatu forte, vedendu ca ven. consist. arch., ne a portatu de nasu ca pre nesce omeci necapaci, prin forme constitutiunali, ea apoi in fine cu mai mare sfara se se puna era preotulu Grigoriu Maieru pre vecia de admin. protop. si de presiedinte alu forului de justitia a primei instantie in cause bisericesci-judecatoresci! —

Elu, unu normalistu, ne-absolutu de norma cea vechia, fora capacitate si sciintiele de lipsa, se ni fia forulu nostru! ?

Recursulu nostru datu dupa lege la v. consistoriu arch. spre innaintare la ven. consist. metropolitanu, pana astadi nu s'a resolutu, si de aceea ne-am veditu necesitati a-lu publicu estu anu ca in nrii „Gaz. Transilvaniei“ 31 si 32 se se veda pre largu relevantele nostre motivo bagate intrensulu. —

De trei ani de dile asteptamu, ca iudeii pre Mesia, resolvirea recursului nostru din partea ven. consist. metropolitanu, precandu Grigoriu Maieru, forulu nostru, in contielegere cu fostulu lui colega de una si aceea si conditiune, domnesce in fapta spre cea mai mare paguba a tractului nostru, casi unu protopresviteru definitivu, si precum se aude, cu Ignatiu Mandocea si-ar fi castigatu o mare vedea antea ven. consist. arch. in catu acela si numai loru li-ar da credientu in tote afacurile nostre bisericesci-scolari si fundatiunali. —

Ambii o spunu in publicu, ca stau intr'o legatura strensa cu parintele vicariu archiepiscopescu, care li ar fi promis totu posibilu lui spriginu, in catu ei ar potu fi ascurati ca, pana va fi pre cuviosia sa in fruntea oarmuirii bisericesci nu li se va sluti nici unu firu de peru pre capu. —

Noi asia ceva nu potemu crede de la o atare nalta persoana, dara faptele ne combatu credintia noastra si o stigmatisea, precum vedemu, de credintia desierta.

In recursulu nostru colectivu, amu doveditu pana la evidenta necapacitatea lui Grigoriu Maieru si imposibilitatea lui de a mai potu fi o data administratoru protopopescu.

Am constatatu ca Nicolae Prosteanu a intrunitu numai o minoritate de voturi precandu maioritaea a intrunit'o Gregoriu Maieru, care pentru ascurarea voturilor de la membrii sinodului cerculu, a bagatu man'a afundu in pungu, caei a fostu pregatitu unu prandiu stralucitu la otelulu de la „Sancta Agneta,“ cugetandu in sine, ca aceste spese si-le va rebonifica de la populatiunea tractuala. — Este faptu, ca ven. consist. arch. insusi a recunoscutu necapacitatea lui Maieru, candu dice, ca elu „nu posedie in mesur'a cuvintioasa calificatiunea sciintifica receruta de timpulu presinte,“ si totusi ven. acela si in man'a lipsei acestei calificatiuni lu denumi de adm. protop. si nu intari pre N. Prosteanu de protopresviteru definitivu, care in vr'o cateva dile ar fi potutu letne satisfacere si vechiului canonu 10 din Sardichia, pre a carui basa s'a pusu ven. consist. arch. la respingerea lui N. Prosteanu si la denumirea lui Grigoriu Maieru de adm. protopopescu.

Vedemu ca si astadi se aplica canonulu 10 alu sinodului din Sardichia, in man'a statutului org.

Motivele recursului nostru au fostu prlanga dovedita necapacitate a lui G. Maieru si otararea ven. consist. arch. din 9 apr. 1865 nr. 230 prin care acesta l'a desistitu din postulu de adm. ppescu si l'a inlocuitu cu alta persoana, era necapace de acestu oficiu ierarhichicu, care dupa unu restimpu de 5 ani de dile o pati casi antecesorele seu.

Am dovedita cumca toema ven. consist. arch. intr'unu casu concretu specialu, la alegerea de protopresviteru in protopresviteratulu Zarandului, a intaritu cu respectu la sciintie de protopresviteru pre Moise Lazaru care a intrunitu numai minoritate de voturi, si nu pre celu cu maioritaea de voturi, precandu pentru tractulu nostru ven. cons. arch. nu se mai potu tiena de acestu principiu dej'a stabilitu si prin lege, caei noa ni intari de adm. ppescu pe celu mai necalificatu concurentu, fora nici unu respectu favorabilu la dovedita calificatiune sciintifica a lui N. Prostenu.

Multu am suspinatu si astadi inea reu ne tanguimu pentru acesta dejosire a tractului nostru insemnatu. — (Finea va urma.)

De langa Bocsia, (in Carasiu,) 13 iuliu v.

(Faptele bune sunt demne de lauda. Omulu bunu, casi celu reu, trebue aretatu lumii.) Despre domni oficianti preste totu, era mai alesu despre cei ce au de lucru cu poporul, totu numai rele amu auditu si cetitu in acestu diariu. Dorere, tote plangerile si vaerările tieranilor nostri contra functionarilor sunt triste adevveri, caei brutalitatea unoru „solgabirei“ n'are margini. Cerculu nostru insa, cerculu Bocsia, l'a feritu Ddiu de acele hiene nesatiöse, si i-a datu unu barbatu de inima si sufletu crestinescu, este dlu Antonescu, celu mai bunu functionariu administrativu in totu comitatulu si noi romanii intr'adeveru ne bucuramu ca prin capacitatea si prin caracterulu seu nepetatu impune strainiloru, er prin sentimentele sale u mane si natiunali atrage stim'a si iubirea poporului. De ar invetiä celu pucinu domni de romanu, magiarisati, de la acestu barbatu, cum se se potu si se tratedie poporulu! Vremu strictetia — ca a dlui A. — insa nu brutalitatea ce caracterisea pre cei mai multi oficiali administrativi. Dar se trecu la obiectulu acestei corespundintie.

Indata ce in comunele Iersigu, Vermesiu, Valepai, Barbosu si Duleu se aretä Coler'a, dlu pretore Antonescu fora intardiare se infacisa cu mediculu in facia locului, cercetandu pre toti bolnavii si tote casele, si in totu loculu ordinandu curatiena, — tote insa recomandandu si demandandu cu vorbe dulci si cu esemple atragatorie, nu cu brutalitate ca altu solgabireu selbatecu! — Dlu A. reco-

ord? Impinse pana la tiermurile apusene, astepa si ele perirea loru. Ca printr'o fatalitate ce nimicu nu pote inlatura, insulele alta data atatu de populate in marile despre miazia-di devinu deserte, si antropologistii observa cu mirare ca multe triburi au disparutu nainte d'a le fi potutu studiä mersurile, originea si organisatiunea loru.

Asia rapede este ruin'a acestoru popora candu au intratu in contactu cu Europeni, in catu s'ar parä ca nu se pote explica prin cause naturale, si indigenii din Noua-Selanda credu cum ca suflarea Europeaniloru l'a d'ä moräte.

Care se fia causa acestui destinu tragicu?

Pretutindeni unde armatele europene, disciplinate, formate si crescute in sciintia drapelului si avendu medilöce superioare de armate, s'au intelnitu cu ordele selbatece, imbecilibili armate, neluptandu-se decatu cu poporulu fisica, rezultatulu luptei a fost totu deun'a in favorea celoru d'antaiu.

Dara, deosibitu de asta decimatiune directa pe calea rebelului, indigenii disparu intr'unu modu inspaimantatoriu pretutindeni, unde se stabilescu Europeanii.

Causa sta in lupt'a pentru esistentia ce face mare parte fora versare de sange, carei resultatulu ni provoca serioase reflexiuni asupra causeroru cari au produs'o.

Sub toporulu invingetoriu de rasa padurile seculare se rarescu, ventulu se naintea turmeloru de boi si de berbeci loniloru, si pucinu cate pucinu copilulu

naturei da inderetu naintea civilizatiunii care naintedia.

Dar pe langa causele principale ale disparitiunii poporeloru scibaticice trebue inca se adaugemu multe altele, precum morburile epidemice si contagiöse carora devinu preda acesti nenociti indigent necapabili d'a se garantä.

Afara de totu ce am disu pana aici, este inca unu principiu ce nu treoue perdutu din vedere: Natur'a nu face saltu, adeca totu in natura este rezultatulu desvoltarii unei cresceri incete, gradate si conformu unoru legi determinate si stabilite; complectulu ese din ne-complectu, perfectulu din neperfectu, marile din micu. Totu asia este si in desvoltarea poporaloru. Tote poporale civilizate au fostu alta data selbatici si au devenitu cea ce sunt in decursulu secoliloru printr'o desvoltare penibila si succesiva. Spre esemplu ce erau Scandinavii, Galii si Elvetianii primitivi in comparatiune cu cei de asta-di! — Cam trairu societätile ömeniloru ante-istorici prin visuni asemenea cu acelea ale castoriloru, si de ce arme se serviau!

Unu poporu selbaticu care intra in contactu c'o civilizatiune superioara trebue se pera curendu si fara se fi fostu preparatu; more in atmosfer'a europena cum dice indigenulu din Noua-Selanda.

O mare perturbatiune se produce d'o data in vietia estera a corpului prin schimbarea nutrimentulu, imbracamintei, locuintiei si manierei d'a trai.

Ca se luamu unu singuru esemplu, locuitorii din insulele despre Sudu, vanitosi si

iubitori de podöbe, in dilele frumöse si calde de vera punu pe dinsici tote obiecte de toaletu ce si potu procura; dara indata ce vine timpulu uritu ei se desbraca de vesmintele de dominica, ca s' nu le inveciäscu.

Este evidentu ca in casulu acest'a se potu ivi mai multe cause de moburi, si faptele de felulu acest'a sunt forte numerose.

De seuru ca in acesta lupta pentru esistentia nu putemu se nu tinentu socotela de consideratiuni psihologice. Lips'a totala a baseloru vietiei politice sociale si religiose a poporeloru selbatece, sentimentulu nepotutietei si alu ruinei loru facia cu civilizatiunea superioara a adversariloru loru, trebue se le ridice tota elasticitatea spiritului si se le slabesca resistintia. Ei cadu atunci in melancolia si n'apatia si astepta cu o resignatiune de fatalisti ultim'a loru di.

Ori-care ar fi pietatea noastra pentru densii, suntemu detori'a constatä legea naturei, care se implinesce cu o rigiditate de feru: ras'a cea mai nalta sub punctulu de vedere intelectualu si moralu triumfedia in lupt'a pentru esistentia si gonese ras'a inferioara.

Nu este öre unu atacu asupra medilöceloru de esistentia ale unei natiuni candu alt'a i contesta dreptulu d'a se organisa cum i convine?

Intr'adeveru destinele poporeloru, precum am dis'o deja, depindu in mare parte de calitatile loru innascute, de valörea fisica si morala a fie carui individuu in parte, de particularitatile raseloru si de maniera cum s'au desvoltatu in cursurile timpuriloru.

Starea sociala a unui poporu in ori ce epoca este resultant'a ambitiuniloru, a intereseloru, a temeriloru, a maneloru, a simpatieloru cetatieniloru cari au traitu si a celor'a cari traiescu inca.

Modificatiunea naturei morale a ömeniloru, produsa gradatu prin actiunea continua a disciplinei sociale este principala cauza nemediata a progresulu sciintieloru.

Umanitatea cu catu naintedia, devine mai puternica si mai apta pentru vietia si si prepara unu viitoriu mai bunu decatu acelu alu creaturei isolate.

Speciele animale si vegetale disparu, rase intregi sunt distruse, dar umanitatea nu numai remane, ca merge nainte cu o putere ne'ncetatu intinerita.

Totu asia este si cu sciintia; da, sciintia da ne'ncetatu o vietia noua umanitati; ea impune in fie care diua spiritului noöe obligatiuni, si deschide ne'ncetatu cai noöe civilizatiunii.

Ceea ce este mai pretiosu in omu este sciintia. Se ne grupamu uniti cu totii imprejurulu acestui paradisu.

Sciintia nu siovaie, nu da inderetu, de vis'a sa este: nainte!

Se naltiamu sus in timpuri furtunöse drapelulu, pe care sunt scrise aste cuvinte stralucitorie: sciintia si libertate! caei numai prin acestu semnu vomu invinge.

(„Revista contimpuräna.“ Resumatu dupa o conferintia tinenta in sal'a Athenoului din Bucuresci.) D. Angelescu.

menđă bolnaviloru sê-si cumpere medicamente, ômenii in sa se plangeau, cã nici ce mancã n'au. dar sê-si mai cumpere medicamente. Din acêsta tristă împrejurare, dl. A. conchiama reprezentantiale com. si le indemna ca tôte trebuintiele bolnaviloru seraci si tôte midilôcele pentru delaturarea Colerii sê se procure cu bani din lad'a comunala. Apoi a alesu câte doi-trei ômeni de „visitatori“, cari in loculu medicului au a merge pre fie-care di cãte de 2-3 ori la bolnavi cu medicamente si alte trebuintie.

Ingrigirile si ustenelele dlui Antonescu sunt binecuvantate de Ddieu, cãci in urm'a dispusetiuniloru sale casuri de môrte din caus'a colerii au fostu numai in două comune, precandu in celelalte comune toti bolnavii s'au insanatosiatu.

Ore dd. Leitner din Fagetu, Lazaru la Birchisiu si alti domni solgabirei n'ar potê luã esemplu dela dl. A. si prin ascemene dispusetiuni sê delature morburile epidemice ce prasedia in cercurile loru intr'unu gradu de te imfioredi? — Afora de aceea, rogãmu pre domni de camitatu. era pre dd. solgabirei cu deosebire, sê iee esemplu dela dl. A. in oficiu si portare-li cu poporul, cãci prin portarea loru de pan'acuma arêta cã sunt inca fôrte primitivi in cultura.

Sê trãesca dl. A. Antonescu. Ddieu sê ni-lu tiena sanetosu multi, multi ani. — Unulu din cei fosti bolnavi de colera.

Vinga, in iuliu 1873.

(Unu volniciosu esecutoru de dare in comuna Monostoru la 2 aug.) nou in comuna Monostoru din batranietie au fostu 2 preoti. Unulu dintre ei, Arcadie Popoviciu, reposandu in anulul 1863 a remasu restantu pre sesiunea parochiala cu o contributiune de 259 fl. 97 cr. care suma, desu dupa môrtea lui prin antistia comunala s'a vindutu tóta averea miscatôria, nu s'a detrasu si asia a remasu si pan'astadi totu ca detoria.

Urmandu de preotu in aceasi parochia fia-iertatulu meu parinte Antoniu Todorescu, carele pan' la môrtea sa in 172 a solvitu tôte dãrile de dupa aceasi sesiune, precum se pôte vedê din cãrtille de dare, va se dica dela intrarea sa in parochia si dela inceperca folosirii aceleiasi sesiuni par. pana la môrtea sa, respective pana la finea anulul 1872 cu nimicu este restantu si prin urmare pentru restulu de mai sus, care n'a remasu dupa elu, si desi in caus'a ast'a — fiindu ingreuiata sessi'a parochiala ca proprietate a bisericii, in nefiintia de avere dupa reposatulu preotu Arcadie Popoviciu — s'au facutu dispusetiuni din partea ministeriului, ca restulu sus citatu sê se solvedie din cass'a bisericii, ceea ce insai comuna — deca mi aducu bine a minte — cu ocaziune impacatiuni romanilor cu serbii din 1872 a primitu asupra sa; cotusi esecutorele de dare Nagscha in 2 aug. n. fiindu eu in cas'a tatalui meu, tocmai pe candu gatasem cu traeratulu bucatelor si le asiediasem in podu — cari bucate sunt din pamentulu meu propriu, pre la médiadi insocitu de doi barbati din antistia comunala se presintã in cas'a tatalui meu si aretandu mi sum'a de 259 fl. pretinse dela mine 70 cubule de grãu in tipu de pemnu.

La acêsta pretensiune a esecutorelui — dupa ce i-am deslucitu tóta trêba si dupa ce i-am spus, cã cu mine ca celu ce n'am fostu preotu in Monostoru si ca celu ce nimica afora de contributiunea curinte — nu datorescu statului — n'are nimicu si prin urmare nici ire dreptu a-mi secestrã bucatele, pana candu ansa voui documentã, cã nu tat'a-meu datoresce sum'a pretinsa, l'am imbiatu sê primêscã de pemnu cas'a remasa dupa tat'a-meu. Acêsta imbiare a mea in sa n'a voitã a o acceptã, ci a pornitu oblu spre podu la bucate, de unde in sa l'am coboritu. Asia vediendu cã nu-si pôte esecutã planulu, s'a indepartatu.

Ei dar ce se vedi! Dupa médiadi fiindu d'ra sambetoi si trebuindu eu sê mergu la Vinga pentru celebrarea vecernei, esecutorulu insocitu de 3 serbi, tocmai contrari mie si tatalui meu, dupa 2 ore pandindu indepartarea mea, ca niste banditi mersera cu 4 cocij in cas'a tatalui meu — — — — — unde pe langa tôte rogãrile mamei si sororei mele se suira in podu, incarcara tôte bucatele

din siepte jugere dupa placulu loru si le transportara in ambariulu satescu.

Contra acêstei arbitrare si nedrepte pemnorãri am recursu la directiunea financiala din Timisiôra, carea mi-a promis u cã o va nimici ca actu nelegale, — in sa pana astadi numai cu promisiunea am remasu, si stau cu frie'a in spate cã intr'o buna diminetia o sê mi-se vinda bucatele — pentru nici o detoria.

Audi, onorate publicu cetitoriu! Audi si vedi genialule ministru de finantie, Kerkápolyi, ce suboficiali ai, cum procedu ei cu unu preotu — dar inca cu poporul! Èta asia 'si incarcã pusnarile cu stercerea poporului si 'lu aducu la sêpa de lemnu! Ore, domnule ministru, de me intornãmu de pre cale n'apoi si dedeamu peste ei in podu, ore nu cu totu dreptulu ar fi trebuitu sê-i ieu de peptu si ca pe lotri sê-i scotu afora? Vedeti, dloru, cum ne aduceti in ispite, cum din ômeni pacinici si credintiosi Tronului, ne faceti rebeli cu sil'a!

Auditi si vedeti voi, cei necredintiosi „Albinei“, cãte sufere poporul, vedeti in ce tabera v'ati bagatu! credeti acuma cã cuventulu „Albinei“ trupu s'a facutu! intorcetive, fii rataciti, pana n'a cantatu cocosiulu, de trei ori, — cãci mai tardiu vai de voi!

Pre candu vinu a aduce in publicitate acestu actu de violentia, nu potu retacê a nu cere atentiunea dlui ministru de finantie Kerkápolyi, si deodata a-lu si interpelã, cã ore are cunoscintia despre procedur'a oficialilor si suboficialilor de dare, si ore amasuratu chiamãrii sale vighiedia elu cu rigóre asupra acelor'a carii prin procedur'a loru nu numai cã saracescu tier'a si poporul, ci deonestã chiar si auctoritatea statului si a Tronului? Èra de n'are cunoscintia, sê scia de aci si sê puna capetu brutalitãtii unoru subalterni ai sei. Èra daca dl. ministru nici acuma nu va s' scia si sê cunôsca actele de violentia, atunci dd. deputati nationali ai nostri binevoiesca a le aduce nainte in parlamentu.

Antoniu Todorescu,
preotu romanescu in Vinga

† Necrologu.

Môrtea — nôa romaniloru intr'a-deveru ni este dusimana si ni se arêta de unu timpu in cõcia intru tóta crudimea si nesatiulu seu. In cei doi din urma ani ni luã pre cei mai buni dintre cei buni fii si natiiiei, lucêferii trecutului si presintelui nostru. In nesatiulu si nemil'a ei in sa ni rapã si pre multi dintre generatiunea nôstra juna sperantiã viitorului, si continua inca a rapã pre cei mai vigurosi din falangea junimeii:

ROMULUS PREDĂ,

doctorandu in drepturi (depusesse deja două rigôrse) si candidatu de advocatu, din Lugosiu, dupa patime de unu dimetate auu, in 5 aug. n. paresi acêsta lume, in etate de 27 ani, la scald'a de la Fured, unde mersese pentru a-si cautã de sanetate, dar unde nefiindu nici sufletu de romanu n'avea pre nimenea, cine sê-lu mangaie cu cuventulu si sê-lu ajutore cu fapt'a. — Reposatulu a fostu unulu dintre cei mai eminenti studinti ai nostri, — si-a facutu studiale cu o profundime ca pu-cini altii, desi din copilaria sa s'a luptatu cu grele lipse materiali.

Condurerea si gelea ce o semte intrêga junimea romana, sê mangaie pre doiosii parinti ai reposatulu intru machinirea si desperatiunea loru, era noi i dicemu din sufletu sinceru:

Fia-i tierin'a usiôra si memori'a
binecuvantata!

Spre scire si acomodare fratiloru invetiatori din trapiulu Chisineului.

Din caus'a epidemiei domnitôrie in cerculu nostru, conferenti'a convocata prin subscrisulu — in numerulu 57 alu acêstui diariu — se amana. pre unu tempu nedeterminatu —

Socodoru, 1/13 augustu 1873.

Joane Savonescu, m. p.
docinte si presied. conf. inv.

Respunsuri:

Dl. I. A. in Chit. Traducerea e buna si Ti multiamu pentru atentiune, ni este in sa cu nepotintia publicarea unui „Roman“ asia de lungu mai vertosu acuma, in absentia dlui Redactore.

Dl. Roca. in Orade: Actele reclamate nu ni s'au datu intre celelalte arthife.

Redact. inter.

Publicatiuni tacsabili.

Concursu.

La fundatiunea Annei Alexandroviciu din Lugosiu pentru ajutoriulu studeniloru romani, se afla de datu trei stipendia anuale de câte 100 fl. v. a. pre anulu scolasticu 1872/3 sub urmatôrielle conditiuni, basate pre puntulu 7 alu testamentului fundatôrei:

1. Concurentele are sê dovedesca cã este studinte seracu, de confesiunea gr. or. si de parinti locutori in Lugosiu.

2. Estranei numai acei potu concursa, cari pe langa calitãtile recerute in pct. 1. vor dovedi rudenia cu reposat'a fundatôria.

3. Concurentii, chiar si cei ce au avutu stipendia in anulu scolasticu 1871/2, au sê alature la recursu testimoniulu comunalu despre paupertatea parintiloru, legitimare despre frecuentarea clasei prossime incheiate si dela celu mai deaprope medicu comitatensu atestatu despre starea sanetãtii sale.

4. Terminulu pana candu tôte recursele postalmente francate, au sê fia ajunse la presiedintele de ordine, ras. d. protopresbiteru Georgiu Pesteanu in Lugosiu, este diu'a de 3/15 septembrie 1873.

1-3

Epitropi'a.

Concursu.

pentru o carte de cetire romana.

Consiliulu judetianu alu judetiului Iassi votandu unu premiu de 2500 lei noi (doue mii cinci sute) pentru o carte de cetire, carea se va gasi mai buna pentru usulu scõleloru primarie rurale, — subsemnatulu prefectu alu judetiului Iassi publica programulu urmatoriu, dupa care aceea carte trebe elaborata:

I. Cartea sê fia destinata pentru copiii cari sciu ceti, prin urmare sê nu cuprinda abecedariu. —

II. Ortografi'a sê fia fonetia, precum este d. e. in nôu'a metoda de scriere si cetire a dloru Grigorescu Creanga si Raceanu, sêu in „Convorbiri literarie“ cu observare, cã este de doritu ca U scurtu sê lipsesca cu totul.

III. Celu multu o cõla de tipariu sê fia scrisa in caractere cirilice, parte nôue, parte vechi. —

IV. Cartea sê cuprinda Poesti Proverbe, Povesti, Parabole, mai alesu din biblia; descrieri geografice cu deosebire ale tieriei; descrieri cosmografice si meteorologice, descrieri din natur'a neorganica, descrieri de plante si animae; descrieri relative la economi'a comica si rurala la industria si comerciulu, bucãti din istori'a patriei, o bucata de cetire cu motiuni elementare despre comuna, districtu si statu. —

Tôte aceste materie vor trebi alese astfel, in cãtu sê fia potrivite cu intielegerea copiloru, si sê le infacisiedie modeluri de limba si de stilu simplu si corectu. —

V. Cartea sê cuprinda 15-20 de cõle ti parite. —

Persõnele ce ar dori sê se presinte la concursu vor trebi sê-si tramite manuscrispete dloru in terminu de unu anu de dile, cu inceperu dela St. Georgie 1873, adeca pana la santulu Georgiu 1874. —

Manuscrispete vor fi sigilate si adresate comitetului permanente, avendu atãtu pe plicu, cãtu si pe manuscrispetu unu semnu vidibilu, cunoscutu numai autorului.

Pretiuulu sus mentionatu se va dã indatu autorului cartei ce se va gasi mai buna. —

Dreptulu de proprietate romane a autorului cu acea restringere ca din antai'a editiune ce se va tipari cu spelele judetiului, acest'a sê-si traga cheltuelele de tipariu. —

Otarirea comisiunei ce va fi insarcinata cu examinarea acêstui uvragiu, se va publica prin jurnalele cele mai respandite.

Iassi, in 21 aprile 1873.

Prefectur'a si directiunea

Concursu.

Devenindu postulu medicalu a Comunei Otla ca in vacantia, din imputernicirea reprezentantiei comunale subscrisae, prin acêsta publicãmu concursu de nou: deci toti acei domni medici, cari sunt prevediuti cu diplome de doctori in medicina si posiedu limba romana, — si voiescu a concurge la postulu acêst'a, sê binevoiesca a si substerne recur-surile sale catra subscris'a Antistia pana in 31 augustu a. e. au pe calea postalã, au in persõna.

Salariulu anualu este 800 fl. si pentru tóta visit'a 20 cr.

Otla ca, 4 iuliu 1873. 2-3
Tãderu Bradu m. p. Petru Suciu m. p.
jude. notariu.

Concursu.

Pentru intregirea postului invetiatorescu din comuna gr. or. rom. Foeniu, comitatulu Torontabu, protopresbiteratulu Ciocovei, se escrie concursu prin acêst'a pana in 26 augustu a. e. st. v. in care diua va fi si alegerea. —

Emulumintele sunt in bani gat'a: 3000 v. a. dela comuna, si 40 fl. dela Ilust. Sa Dn. Andreiu Mocioni, 2 jugere de pamentu aratoriu, 2 orgii de lemne, 8 de paie, gradina pentru legume si cortelu liberu. —

Doritorii de a ocupã acestu postu, sunt avisati a-si motiva recursele loru conform dispusetiuniloru statutului org. bisericescu si adresate Comitetulu parochialu a-le tramite M. on. D. Alexandru Popoviciu, adm. protopopu in Fizesiu per Königsnad.

Foeniu, in 22 iuliu 1873.

2-3 Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu adm. protopopescu

Concursu.*)

Pre anulu scolasticu 1873/4 se escrie concursu pentru două stipendia din fundatiunea lui Gozdu de câte 300-400 fl. eventualmente, adeca la casu de promotiune dintr'unu stipendiu mai mic intr'unulu mai mare; pentru două de câte 100-200 fl. pentru ascultatorii de sciintiele medicali, tehnice si juridice preferindu-se intre asemenea cualificãti ascultatorii de medicina si tehnica.

Competitiã sê si indrepteze petitiunile concursuali, intr'unite cu atestãtele de botezu, de paupertate si de studiu catra reprezentanti'a fundatiunei lui Gozdu (Pest, Városháztér 8 sz.) pana la 15 sept. c. n. a. e. descoperindu totu deodata, daca mai trage de undeva unu stipendiu sêu nu.

Totundeodata se provõca stipendisti acêstei fundatiuni, ca pana la sus atãtsulu terminu sê arete rezultatulu studioru din anulu trecut, pentru cã la diu contra, stipendiuulu avutu sê va confãaltaia.

Pesta, in 6 aug. 1873.

Reprezentanti'a fundatiuni lui Gozdu
Georgiu Mocsonyi m. p.
presiedinte.

Cav. de Puscariu m. p.
notariu.

2-3

Concursu

Se publica de nou in urmarea otãrãrii comitetului parochialu din 22 iuliu a. e. st. v. pentru postulu invetiatorescu din com. Partosiu, protopresbiteratulu Ciocovei, pana in 8 septembrie 1873 st. v. in care diua va fi alegerea.

Emulumintele sunt in bani: gata 3000 v. a. 6 orgii de paie, din care are a se incheia si scõl'a, 3 jugere de pamentu aratoriu, 3 jugeru gradina estravilana, 20 cruceri de ficare inmormentare, cortelu liberu si gradina de legume. —

Doritorii de a ocupã acestu postu sunt avisati a-si tramite recursele loru bine studiate amesuratu statutului Org. si adresate respectivului comitetu parochialu catra Dn. Alexandru Popoviciu, adm. protopopescu in Fizesiu per Königsnad.

Partosiu, in 22 iuliu 1873. 3-4

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu adm. protopopescu

*) Celelalte diurnale potu reproduce acêsta scriere de concursu. Represen.